

Gregor <XIII., Papst>

Acta Consistorii publice exhibiti a S. D. N. Gregorio Papa XIII. Regum
Iaponiorum Legatis Romae, die XXIII. Martii MDLXXXV

Romae 1585

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- 4 Th H 18

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11225458-8

4° Th. #

1585

Acta

49THH
18

ACTA CONSISTORII

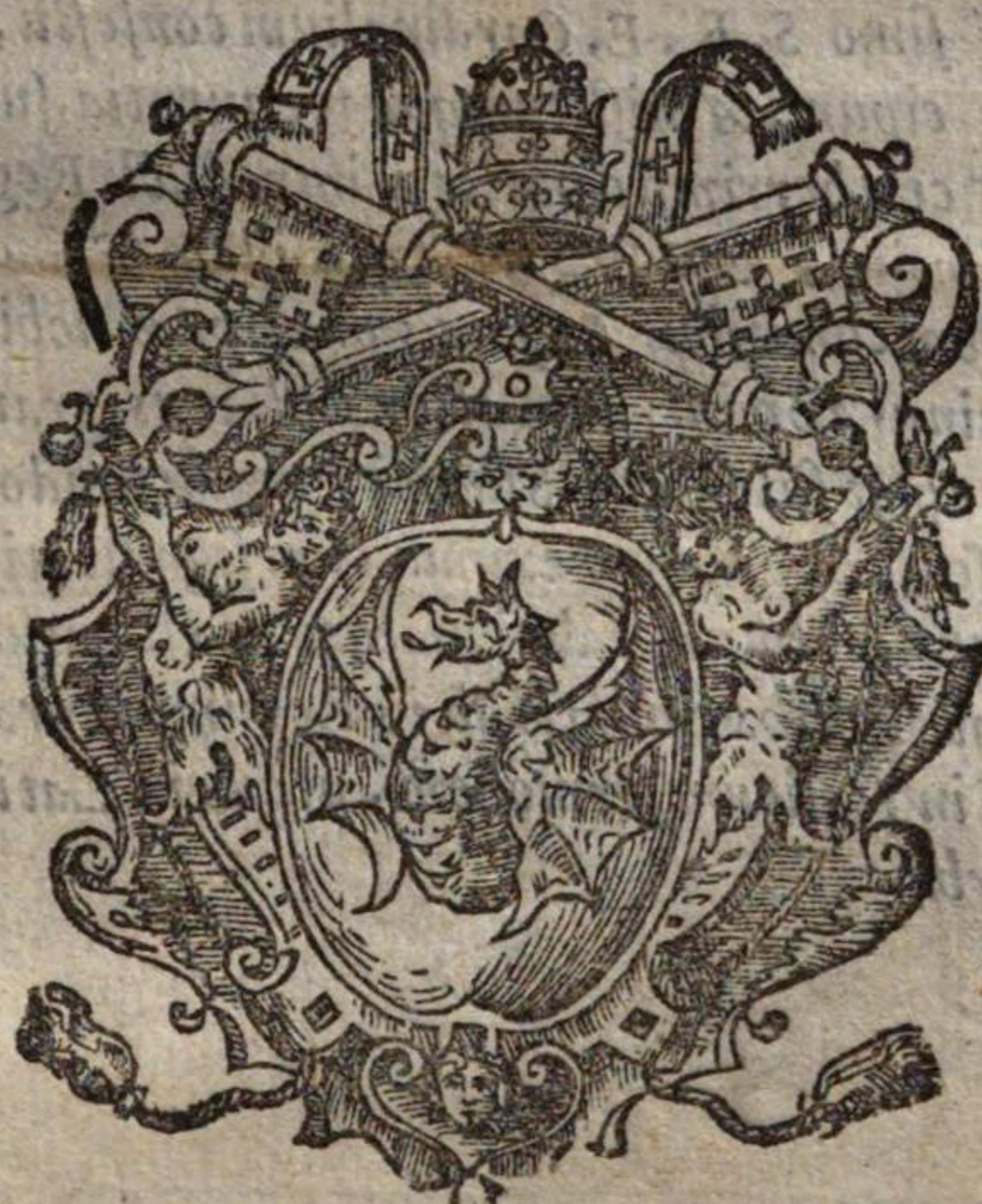
P V B L I C E E X H I B I T I

A S. D. N. GREGORIOPAPA XIII.

REGVM IAPONIORVM LEGATIS

ROMAE, DIE XXIII. MARTII.

M. D. L XXXV. ACTA

EX AVCTORITATE SVPERIORVM.

R O M A E,

Apud Franciscum Zannettum.

M. D. L XXXV.

ACTA CONSISTORII
PUBLICE EXHIBITI.

ANNO DNI. M. D. LXXXV. A
REGUM IAPONICORVM LEGATIS
MARTIJ. DIE XXII. ROMAE

ACTA CONSISTORII LEGATIS
Iaponijs publice exhibiti.

Edente Gregorio xiiij. Pont. Max. in aula Regibus admittendis, eorumque legationibus destinata, die xxiiij.
Martij M. D. LXXXV. matutinis horis; in amplissimo S. R. E. Cardinalium confessu, & magna Principum, Antistitumque frequentia, summo omnium ordinum studio, & celeberrimo comitatu, introducti Regum Iaponiorum legati duo, Mantius, & Michael (qui idem Principis Omuræ) & legationis eiusdem comitibus Iaponijs præcipue nobilitatis item duabus, alter, Martinus nomine (nam alter, Iulianus, graui morbo impeditus tenebatur) post solemnum Summi Pontificis adorationem, & beatorum pedum oscula, ab eodem eximia cum significatione benevolentie & caritatis accepti, in locum à designatore præstitutum magna cum modestia secesserunt. Posthæc, allatæ ab ijs Regum litteræ, publice recitantur ex Iaponico in Italicum sermonem, atque in Latinum deinde conuersæ, in hæc verba.

LXXV CONSISTORII SUPERIORVM

ROMÆ

AD TERRAM IAPONICAM EXSENCEMUS

M. D. LXXXV.

LITTERARVM EXEMPLA³
REGVM IAPONIORVM.
AD GREGORIVM XIII.
PONT. MAX.

FRANCISCI REGIS BVNGI, &c.

V m m i Dei auxilio suppliciter
implorato, magna cū humilita-
te ad Sanctitatē Vestram scribe-
re aggredior. Dominus rector
cæli terræque, cuius imperium
super solem, lunā, & stellas, igno-
ranti mihi, & profundis immer-
so tenebris, claritatis suæ lumen
iussit splēdescere, ac nostratibus
præcipue populis reserans arcam suæ misericordiæ atq.
gemmarum, dignatus est ante annos amplius quattuor &
triginta destinare in hæc Iaponis regna Patres è Societa-
te Iesv; quorum è salutari ac diuina semente, non nihil
in meum quoque, Dei benignitate, cecidit pectus. Quod
tam insigne beneficium, aliaque multa, ò Sanctissime to-
tius Christiani populi parens, vestræ potissimum preca-
tioni meritisq. accepta equidem refiero. Ac proinde, ni-
si me bella, senium, & affecta valetudo impedirent; con-
ferrem ipse me ad visenda ac veneranda sacratissima
isthæc loca. ac simul obedientiam exhibens; pedes V. San-
ctitatis, post pia ipsorum oscula, capiti meo superimpo-
nerem, & sanctissima vestra manu pectus meum signo
Crucis muniendum cnrarem. Sed quoniam ijs quas dixi

causis impediōr, sororis mēæ filium D. Hieronymū Regis Fiungæ filium cogitabam legare pro me. Verū quando is in præsenti longe abest, & P. Visitatoris instat profectio; D. Mantium, eius consobrinum, eodem nomine mittere visum est. A V. Sanctitate magni beneficij accipiam loco, si pro ea qua fungitur in terris Dei vice, meq. & Christianum hunc gregem, vti facit, fouere atq. adiuuare perrexerit. Reliquiarium thecam, per eundem P. Visitatorem à V. Sanctitate mihi dono transmissam, accepi libens, ac meo vertici venerabilis imposui; atque ob id V. Sanctitati gratias ago habeoq. tantas, vt explicandis ijs nullæ neque linguae neque ora sufficient. Non ero longior: quippe tum de regni huiusc rebus, tum de me ipso coram ex P. Visitatore, & ex D. Mantio plura cognoscet Sanctitas V. quam ego vere & ex animo adorans, multo cum timore ac tremore hasce litteras exaraui xj. die Ianuarij, anno post Domini aduentū. M. D. LXXXII.

Inscriptio.

Adorando, & cæli regis locum in terris obtinenti,
magno & Sanctissimo Papæ.

Subscriptio.

Sanctissimis pedibus Beatiudinis Vestrae substratus
Franciscus Bungi Rex.

Protasij Regis Arimanorum.

VM Dei gratia demisse, & humiliter
hasce litteras offero Sanctitati V.
Ante hoc biennium, qui fuit annus
ab aduentu Domini M. D. LXXX.
per Quadragesimam, quibus maxi-
me diebus pretiosa passio Domini
nostrī Iesu Christi recolitur; in ma-
gnis belli tumultibus, magna mea-
rum rerum, familiæque meæ perturbatione, denique in
profundo gentilium tenebrarum iacenti mihi, dignatus
est Pater misericordiarum, lucem veritatis, & rectum ad
salutem iter ostendere per venerabilem Visitatorem, alios-
que verbi Dei prædicatores è Societate Iesu, qui enixe
me adiuuerunt, perque baptismi sacramentum, super me
meosq. diuinæ gratiæ rorem è cælo deuocarunt. Pro quo
tali ac tāto beneficio mire letus, infinitas Regi cælorum
ago gratias. Cumque Sanctitas Vestra Christianum gre-
gēm vniuersum moderetur & pascat; valde mihi fuit op-
tatum, istuc venire, coramque humi stratus magna cum
submissione exhibere illi obedientiā; & post pedum oscu-
la beatorum, eosmet meo capiti superimponere. Sed
quoniam rebus varijs impedito id mihi non licet; mitto
cum eodem P. Visitatore, patruelem meum D. Michaelē;
vti pro me hoc munere pietatis officijque fungatur. Ex
eo ipso mea vota, & alia cognoscet V. Sanctitas: ac
proinde non ero fusior. Quam ego ex animo sincero &
humili venerabundus adoro. Die viij. Ianuarij, anno
post Domini aduentum. M. D. LXXXII.

Inscriptio.

Reddatur epistola magno illi, & sancto Domino, quem
adoro Dei vices gerentem.

Subscriptio.

Sanctitatis Vestrae substernitur calceis D. Protasius.

Barptolemai Principis Omuranorum

E R E O R ne crimen audaciæ su-
beam. attamen cum Regis cælo-
rum gratia, rudem hanc episto-
lam offero Sanctitati V. Quæ
cum in terris locū obtineat Dei,
ac simul ex ipsius doctrina & ma-
gisterio, Christianus populus pē-
deat vniuersus; æquum sane fue-
rat, memet maria transmittere, ipsumque ad V. San-
ctitatem inuisendam venire, sacrosque eius pedes post
pia illorum oscula super meum caput imponere. Sed quo
minus hoc fungar officio, multæ me hoc tempore prohi-
bent causæ. Nuper ad hæc tam remota loca lustranda P.
Visitator è Societate Iesu contendit, multisq. rebus pie
ac laudabiliter institutis, iam nunc redit in patriam. qua
ego tam præclara occasione inuitatus, deesse nolui, quin
fratris mei filium D. Michaelem cum eo mitterem istuc:
qui licet muneri tanto sit impar, tamen gratissimū fuerit
mihi si eum V. Sanctitas ad beatorum pedum oscula ad-
miserit. Interea V. Sanctitatem supplex oro, obtestorque,
vt mei memoriam conseruare, meque & Iaponios hosce
Christianos fouere dignetur. Id vnum in votis est mihi.
Reliqua ex P. Visitatore, & ipso D. Michaele coram co-
gnoscet Sanctitas V. quam ex animo adorans, cum timo-
re scripsi. Die xxvij. Ianuarij, anno post Domini ad-
uentum M. D. LXXXII.

Inscriptio.

Sublatis manibus adorans offero hæc Sanctissimo Domino
Pape, magni Dei vices gerenti.

Subscriptio.

Ego D. Barptolemaeus sanctis eius pedibus
humi substratus.

Recitatis litteris, & silentio indicto, ipsorum
legatorum, & Regum nomine sequens
oratio est habita à Gaspare Con-
salo Lusitano, Presby-
tero Societatis
I E S V.

**ORATIO HABITA IN LEGATORVM
Iaponiorum introitu.**

A P O N I O R V M insulas tāto loco-
rum ac marium interuallo à no-
stris regionibus natura disiūxit,
vt tenuissimo nominis vestigio
paucissimis ante cognitas, cetera
omnibus ignotas, nūc etiam nō-
nulli vt esse credant vix adduci
posse videantur. Sunt tamen, Pa-
ter Beatissime, & sunt numero multæ, magnitudine am-
plissimæ, vrbibus frequētes, hominū ingeniis, ac militari
bus studiis vsq. adeo præstantes, vt qui eas viderunt, cete-
ris illius cæli regionibus longe antecellere, nostris vero
vt comparari possint, nihil illis aliud quām religionem,
qua carebant, ac veræ fidei lucem deesse credant. Et qui-
dē illa non multis ante annis Apostolicæ huius Sedis au-
spicijs, in remotis adeo locis disseminari cœpta, exiguo
sane principio (quod nascente quōdam Ecclesia factum
esse scimus) à tenuissimis primum hominibus, mox opti-
mo, maximoq. Deo incrementum afferente, paulatim à
nobiliaribus recepta; tandem superioribus annis, atque
in primis felicissimo tuo, ac plane aureo Pontificatu, Pa-
ter Beatissime, ad Principes, ad dynastas, ad Reges perue-
nit.

nit. Hoc tibi cum lætum ac iucundum plurimis de causis accidere debuerit, tum vero maxime quòd multis hereti corū machinis in vicinis adeo locis labefactatam, ac pæne conuulsam religionem dum magna animi contentione restaurare pergis, tantum aliunde incrementi ad Christi optimi maximi gregem, atq. adeo ad catholicā religionē factum esse videas. Verum huius lætitiae fructum, quamuis tu quidem antea auribus accipere, non nulla etiam ex parte degustare animo potueris, tamen hodierna die vel maximum haurire oculis, & in totius curię luce palam oblatum, manu ipsa contingere, ac plenissimam ex eo voluptatem non capere tantum animo quasi propriam, sed ceteris etiam, quasi Ecclesiæ totius communem, potes impertiri. Quantis enim gaudiis Ecclesiam vniuersam, quantis populum Romanum exultare par est, cum hodierna die videat nobilissimorum Principum legatos ex Iaponensium insulis, hoc est, ex ultimis omnium terrarum finibus, religionis ergo, quod nullis ante sæculis auditum est, tibi ad pedes accidere, & bellissimos Reges fidei armis, & Euangelii prædicatione perdomitos, ad tuam, hoc est, Christi ditionem accedere, & quod ipsi per se non possunt tantis locorum spatiis disiuncti, per hos sibi amore ac sanguine coniunctissimos, obedientiam tibi, ac fidem polliceri. Ego vero rei tantæ magnitudinem mecum ipse reputans, nihil censeo summō religionis Antistiti iucundius, nihil huic ordini præclarior, nihil Ecclesiæ vniuersæ, ac populo Romano accidere potuisse gloriōsius. Beatam se quondam, ac felicem Cæsare Augusto Imperatore Roma esse credidit, quòd eius principatu Romani imperij nomen ac fama, longe adeo lateque propagata erat, vt eius amplitudine commoti nonnulli Indiæ populi, amicitiæ componendę gratia legatos ad Cæsarem destinassent. Concurrebat vndeque populus ad inspiciendum inusitatum hominum genus,

genus, nouos Romanis vultus, insolitos habitus, inauditu m sermonem oculis atque auribus audiissime hauriebat. Sed age iam legationem illam Indorum cum hac Iaponensiū legatione si placet conferamus. Erat illa quidem ex remotissimis terrarum oris, at hæc quanto ex remotioribus? cum longissimo primum tempore ex Iapone ad Sinarum portus, inde ad auream Chersonesum, mox in Indiam veniendum fuerit; ut ex India tandem in Lusitaniam nauigari, ex Lusitania vero, Hispania quam longa est, peragrata, toto triennio partim in itinere, partim in nauigatione posito, Romam ultimo ad Gregorium Pont. Max. posset perueniri. Iam vero Augusti temporibus Romani tantum imperii nomen in India auditum, numquam arma conspecta, vexilla numquam explicata fuerant. Amicitiam à Romanis Indi vt socij flagitabant, non obedientiam offerebant: fœdus ab Imperatore quasi pares, nō tamquam à superiore viuendi leges postulabant. At nos hodierna die Romæ in hoc ipso orbis terrarum theatro amplissimo quid videmus? Hos nimirum summo loco natos, ac regiæ familiæ iuuenes, Gregorio Pontifici maximo ante pedes procumbere, ac suorum Regum nomine non amicitiam petere vt pares (quamvis amorem sibi vt filij pollicentur) sed obedientiam offerre vt subditos: & qui externorum hostium armis ex omni hominum memoria, quod ego quidem sciam, nullam de se vimquam victoriam concederunt; illi in suis hodie regionibus victricia Christi signa Gregorio duce expli- cata intuentes, inuictissimis se armis Romanæ fidei, hoc est Christianæ ac catholicæ, superatos esse libentissime confitentur: quod eam sibi victoriam non minus salutarem fore putet, quam terrarum orbis vniuersus Ecclesię iucundā, tibi vero Pater Beatissime, cuius auspicijs Deo bene iuuāte parta est, existimet esse gloriosam. Et quidē quod ad Ecclesiam attinet, multum illa quondam suæ fe

licitati ac gloriæ accessisse existimauit, cum Gregorij Ma-
 gni temporibus sanctissimi illius Pontificis industria ac
 opera amplissimam Angliae insulam, & toto, vt ait ille, di-
 uisos orbe Britanos, ad Christi fidem adiuctos esse vidit:
 sed quantum illo Pontifice gloriæ vnius insulæ accessione
 acquisisse videbatur, tantum suis ornamenti illius po-
 stea defectione detractum esse mærebat. Sed ecce tibi al-
 terius Gregorij diligentia, ac felicitate summa, (ne quid
 illa suæ gloriæ deesse doleat) vnius insulæ loco insula al-
 tera, immo vero insulæ plures, ac regna, & toto à nobis or-
 be, toto mari diuinae gentes magno numero ad Ecclesiam
 accesserunt; vt præterito illo damno, quod sane fuit maxi-
 mum, non minore fortasse lucro, spe vero etiam maiore
 cumulatissime compensato, pristinum animi mœrorem
 nouo gaudio, & incredibili Ecclesiæ totius iucunditate
 leuare liceat. Quam mihi Ecclesiæ communem publicā-
 que lætitiam, tam multis ante sæculis præuisam, multo
 etiam iucundiores suis carminibus diuini vates facere
 videntur. Videor enim mihi hodierna die regium Pro-
 phetam, dum incognitam superioribus sæculis nationē,
 tanta hominum multitudine ad Ecclesiam accessisse gau-
 demus, diuinum illud carmen Ecclesiæ nomine quasi ad
 citharam concinentē audire. Populus quem non cogno-
 ui seruiuit mihi, in auditu auris obediuit mihi. Quod si
 quis paulo alienius esse putat, quām vt de re præsenti di-
 cūm esse videatur; quid illud Esaiae vaticinium? Non hu-
 ius diei proprium esse censebit, non Romanam Ecclesiā
 præclaro illo carmine à diuino vate appellatam esse iu-
 dicabit? Gentem, inquit, quam nesciebas, vocabis; & gen-
 tes quæ te non nouerunt, ad te current propter Deum
 tuum & sanctum Israel, qui glorificauit te. Nec vero in-
 tam publico omnisi gaudio suam à nobis operam senior
 ille Tobias desiderari patietur: quin præsentem Ecclesiæ
 felicitatem gratulatus, illa quasi cycnea voce com-
 munem

muneri omniū letitiam excitabit. Luce, inquit ille, splen-
 dida fulgebis, & omnes fines terræ adorabunt te: natio-
 nes ad te venient de lōginquo, & terram tuam in sancti-
 ficationem habebunt. Ne vero sibi hæretici de Romanæ
 Ecclesiæ contemptu nimium blandiantur, Maledicti, in-
 quis, erunt qui contempserint te, & maledicti erunt om-
 nes qui blasphemauerint te. Beati omnes qui diligunt
 te, & qui gaudent super pace tua. Sed me nescio quo-
 modo diuinorum carminum suauissimus concentus mei
 ipsius quodainmodo oblitum longius à proposito abdu-
 xit, quam initio putarā. Quare ut eo redeat oratio (quod
 huius potissimum temporis, atq. huius loci, meiq. mune-
 ris videtur esse), habes in cōspectu tuo, Pater beatissime,
 regios hos iuuenes, qui suorum ad te Regū, quibus sunt
 sanguine & amore coniunctissimi, mandata deferunt:
 quorum siue nobilitatē generis, siue religionis studium,
 siue in Romanā Sedem obseruantia longissima peregrina-
 tione comprobata spectare velis, dignos sanctissimo-
 rū pedū osculo, dignos benedictione tua, dignos in hac
 etate omniū admiratione iudicabis. Enim uero philoso-
 phum nescio quem, hominē alioqui vanissimū, tamen ob-
 insignem discēdi cupiditatē lōginqua peregrinatione
 suscepta, quantū adeo omnis antiquitas mirata est, quan-
 tum omnis posteritas commendauit? Intrauit ille Persas,
 pertransiuit Caucasum, Albanos, Scythes, Massagetas
 (ut Hieronymi verbis dicam) & opulentissima Indiæ re-
 gna penetrauit, vt Hiarcham in throno sedentem aureo,
 inter paucos discipulos de natura, de siderum motu, de
 dierum cursu docentem audiret. Magnum & inusitatum,
 sed tamen inutile ac vanum vnius hominis discendi stu-
 dium. At in his quanto admirabilior religionis amor,
 quanto fidei cupiditas ardentior, quibus hac vna de cau-
 sa tanto longinquier suscepta est peregrinatio? Quantu-
 lam enim orbis partem ille philosophus obiuit: si cūm ijs

conferatur, qui maria, regna, nationes, & quantum fere
 aquarum ac terræ globus complectitur, ab extremis eius
 finibus emensi, Romā vsq. ad hanc Christianæ fidei arcē,
 Ecclesiæ monumentum, religionis præsidium penetrarunt.
 Maior profecto ipsorum labor, ardentius studiū, difficilior
 peregrinatio, sed multo etiam maiore lucro, & fructu lo-
 ge vberiore compensatur. Nec enim illi hodierna die in-
 ter paucos discipulos Hiarcham, sed in hoc purpuratorū
 Patrum amplissimo confessu Gregorium x i i i. intuētur;
 non in throno sedentē aureo, sed in beatissima Petri sede
 positū; nō differentē de siderum, ac cæli cursu, sed qua fi-
 de, quo operū cursu in cælū tendendū sit, certissima ra-
 tione ostendentem. O gratum oculis, o iucundum animis
 spectaculum. Multa illi quidem tam longis terrarum spa-
 tijs viderunt, multa spectarūt, mores hominum diuersos,
 regna multa, & varia naturę miracula contemplati sunt;
 sed nullius adeo rei specie, quam tuo hodie conspectu
 recreati sunt, Pater Beatissime. Nunc bene collo-
 catos labores suos, nunc susceptas itineris & nauiga-
 tionis molestias iucundas esse putant. Sed hunc suorum
 laborum ac peregrinationis tam iucundum ac suauem
 fructum tum demum arbitrantur fore plenissimum, si Re-
 gum illorum obedientiam, à quibus tanto internallo ad
 te missi sunt, si promptum paratumq. animum, si testata
 litteris fidem paterno ipse animo, ac benigne suscipias:
 quod sane vt facias, tum morum ac naturæ tuæ bonitas
 singularis, tum Regum illorum religio & præclaræ in fi-
 dem Christianam merita non postulare modo, sed quo-
 dammodo etiam videtur flagitare. Franciscus enim Rex
 in Iapone potens, atq. inter primos illarum regionum iu-
 re numerandus, nuper ille quidem fide suscepta baptis-
 mo expiatus est, sed multis ante annis Christianam reli-
 gionem ac fidem tum primum in sua prouincia nascen-
 tem, ac teneram, vsq. adeo souit, vt quidquid in religio.

nis negotio in Iapone perfectū est, illius industrie ac fauori secundum Deum acceptum referamus. Ille Franciscū Xauerium præclara sanctitate virum ex eorum numero, qui minimæ Societatis nostræ cum Ignatio Loiola fundamenta posuerunt, cum primus omnium ad eas insulas appulisset, humanissime complexus, libere in suo regno Christianam fidem prædicare voluit. Ille ceteros Evangelii ministros, qui Franciscum postea ad eas regiones sunt consecuti, tam longe à suorum congressu positos, & inter remotissimas nationes, omni pæne auxilio atq. ope destitutos, singulari amore ac benevolētia prosecutus, nihil desiderare passus est, quod ab optimo Rege, ac nostræ religionis amantissimo optari posset. Ille aditus nostris tutos ad proximas prouincias patefecit, ille vicinorum Regum amicitiam ac fauorem litteris ac nuntijs conciliavit. Ille in maximis suis periculis inter grauiissimas bellorum tempestates ac fluctus, vt nostri salui & securi esse possent, diligentissime curauit. Quid aliud tam amico Regi, tot beneficijs suscepitis, religione ac fide, ipsius potissimum fauore propagata, quam religionem ipsam ac fidem nostri optarent? Dilata res est diutius quam vellemus: sed ita tandem singulari Dei Optimi Maximi beneficio omniū vota consecuta est, vt quantum optimo Regi detrimenti mora illa potuit attulisse, tantum hodie incredibili fidei ferore recuperasse videatur. Dici profecto non potest quanto religionis studio inflammetur, quanto propagandæ fidei amore ferueat; quam concitato cursu ad summum omnium virtutum fastigium feratur. Tui vero videndi, Pater Beatissime, ac sanctissimos pedes osculandi quanto desiderio flagrabit, vel hoc vno potest intelligi, quod cum ipse grauissimis regni curis, etate etiam impediretur, hunc Mancum quē vides, ad hoc sibi genus officij vicarium substituerit, quē vnum nobilitate primum, Fiungæ nimirum Regis nepo

tem, ac sibi multis de causis coniunctissimū in suo regno habere videbatur. Per eum vero id postulat ardētissime, vt obedientiæ, & obseruantiae in te suæ testificatione suscepta, inter Ecclesiæ catholice, atq. huius beatissimæ Sedis filios numerari possit. Idē vero etiam contendit Protatus Rex Arimensis, iuuenis lectissimus, huius Michaelis quem ad te hac de causa misit, patruelis frater. Idem Barptolemæus Omuræ princeps, Arimēsis Regis, ac Michae lis eiusdem patruus carissimus. Atque vt ego hodierna die de Arimensi Rege taceam, cuius extant religionis ac fidei argumenta clarissima; de Barptolemæo tamen facere non possum, quin aliquid dicam. Hic est ille Barptolemæus, Pater Beatissime, qui Principū omnium primus fidem Christianā in Iapone cū baptismo suscepit, tanto animi feruore ac studio, vt deiectis vbiq. Idolorum statuis, eiecta ex suis urbibus superstitione, multis ob eā causam periculis aditis, toto fere principatu ac ditione expulsus, nō solum à susceppta religione non discesserit, sed incredibili animi fortitudine, ac præsentissimo Dei numine recuperata ditione, multo etiam quām ante constantius in sentētia perseuerarit. Qui si per se ipse præstare hodie potuisset, quod per hunc Michaelem facit, vt Sanctitatis tuæ pedes osculari, & Apostolicā benedictionem præfens à præsente posset accipere, tum vero se felicem, ac plane beatum esse cēseret. O Deum immortalē, quid hoc est? In remotis adeo locis tam longe à Romana Sede, vbi numquam antea Christi nomen, numquā Euāgelium auditum erat, cum primum illic religionis ac fidei lux affulsit, homines nostrorum morum insolentissimi, regno clari, copiis affluent, bellorum gloria insignes, Romanæ Ecclesiæ amplitudinē & dignitatem agnoscunt; & magno sibi honori ducunt, per eos quos carissimos habere poterant, Summi Pontificis pedes osculari? Et erunt in vicinis adeo regionibus, veritatis luce vsq.

adeo

adeo perspecta, qui tāto se parricidio inquinare audeāt,
 vt pulcherrimā Christi sponsam capite truncare, & Ro-
 manæ Sedis dignitatem à Christo ipso constitutam, tot
 s̄eculorum spatijs confirmatam, tot sanctorum hominum
 sententijs fultam, tot Conciliorum exemplis stabilitam,
 cum summa sua pernicie in controuersiam vocare au-
 deant? Sed continebo ipse me, nec patiar hodierna die in
 publica omnium lātitia dolore animi longius abripi, &
 meam orationem eo reuocabo, quod in tanta varietate
 rerum p̄ne vnum fueram oblitus, cum tamen eiusmodi
 res sit quæ omnium s̄eculorum immortali memoria di-
 gna esse videatur. Sæpe ego quidem, ac frequēter audie-
 ram, nonnumquam etiam legeram, si quis absolutam om-
 nibus numeris ac perfectam boni principis imaginem
 consideret, fore, vt inter illum, & quem clarissima luce
 fulgentem in medio cæli globo solem intuemur, multis
 in rebus præclare videat conuenire. Enim uero solem in
 illa quasi arce constitutum, non ea tantum quæ proxima
 sunt ac vicina pertingere, sed remotissimas etiam mundi
 partes illustrare radijs, & quæ disiunctissima videntur es-
 se, ad ea quoq. virtute penetrare. Non multo aliter bonū
 principem, si modo hoc nomine dignus esse velit, non do-
 mesticæ familiæ suæ terminis regiam beneficentiam de-
 bere circumscribere, neq. intra paucorum domus, ac ma-
 nus includere, sed illius quasi radijs illustrare omnia, &
 quo ad eius fieri possit, remotissimos etiam quosq. bene-
 ficijs ornare. Verum hoc qui præstare aliqua ex parte va-
 leant, fortasse nonnulli: qui vero id quod valēt, etiam ve-
 lint, pauci omnino reperiētur. Tua uero beneficētia, Pa-
 ter Beatissime, cū singulari religionis studio coniuncta,
 nō huius tantū vrbis mœnibus includi, nō Italiæ finibus
 circumscribi, nō Germaniæ, Bohemiæ, Vngariæ, Polonię,
 non Syriæ, non Græciæ, non Dalmatiæ terminis conti-
 neri potuit, quibus omnibus in locis, partim seminarijs
 extructis,

extructis, quasi munitissimis fidei arcibus, partim alijs
 beneficijs immortalia tuæ liberalitatis ac religionis mo-
 numenta posuisti, sed longius etiā prouecta, & extra an-
 ni quodammodo solisq. vias, vt ait ille, hoc est, vltra In-
 dorum, Brachmanum, ac Sinarum terminos ad vltimas
 Iaponensium oras ac fines peruenit. Cum primum enim
Christi fidem in illa regione feliciter propagari cœptā,
 ea potissimū ratione promoueri posse intellexisti, si quā-
 plurimos suæ gentis homines, quorū acerrima fere sunt
 & acutissima ingenia, disseminandi Euangelij ministros
 haberet; nec deterrei sumptibus, nec rei difficultate po-
 tuisti, quin ibi lectissimorum adolescentium seminaria,
 maxima tua impensa institui iuberes, quorū postea præ-
 dicatione, cum litteris ac pietate satis essent exculti, ni-
 hil omnino superesset, quod expulsa superstitione, ad
Christi fidem ac religionem nō accederet. Pro qua tam
 eximia, tamq. incredibili beneficentia, ex singulari pro-
 pagandæ fidei amore profecta, eo magis tum suo, tum pu-
 blico suæ gētis nomine tibi gratias agendas esse immor-
 tales legati censuerunt, quòd eodem illo anno à te Ro-
 mæ designatam esse audiunt, quo Principes illi ac Reges
 nobilissimi hanc ipsam ad te legationem in Iapone de-
 cernebant; vt non illi citius de obedientia tibi præstan-
 da, vt filij, quām tu de illorum commodis ac salute, vt pa-
 rents beneficentissimus cogitaris. Quo magis etiam spe-
 randum esse putant, qui sua sponte vsque adeo commo-
 ti tanto hactenus studio ad fidem accurrebant, eos tuæ
 beneficētiæ stimulis incitatos, nouis præsertim militum
 copijs ex illis seminarijs in dies succrescentibus, maiore
 in posterū numero, & studio ardentiore ad fidē esse ven-
 turos. Ita breui futurū est, Pater Beatissime, vt Deo Opti-
 mo maximo Sanctitatis tuæ votis, & minimæ Societatis
 nostræ laboribus fauente, non iam paucas Iaponis vrbes,
 non regna pauca (quæ tibi hodierna die quasi quasdam
 fecun-

17

fecundissimi agri primitias offerimus) sed plura alia,
quibus amplissima illa regio distincta est, & tantam ho-
minum multitudinem, quæ numero facile com-
prehendi nequeat, ad Christi fidem
audias accessisse.

Ad hanc orationem ab Antonio Buccap-
dilio, Summi Pontificis nomine,
in hac verba responsum est.

IC me vestræ orationi iubet re-
 spōdere Sanctissimus Dominus
 noster, iuuenes nobilissimi. Quòd
 Franciscus Bungi Rex, & Prota-
 sius Arimanorum, Protasijq. pa-
 truus Bartholomēus Omurę Prin-
 ceps, ab Iaponiorum insulis remo-
 tiissimis vos suos propinquos huc
 ad se miserint, eius quam obtinet

Dei benignitate potestatis coram venerandæ causa, pie
 illos sapienterq. fecisse. Esse enim vnam fidem, vnam Ec-
 clesiam catholicam, vnum huic ipsi Ecclesiæ præfectum,
Christiq. gregis vniuersi, hoc est catholicorum omnium,
 qui vbiq. terrarum sunt, Petri successione pastorem, Ro-
 manum Pontificem. Hoc illos vna cum ceteris fidei or-
 thodoxæ mysteriis agnoscere & profiteri lētatur, immor-
 talesq. agit gratias diuinæ bonitati Sanctissimus Domi-
 nus noster, iudicatq. hanc esse lētitiā verissimam à Dei
 gloriæ, atq. animarum salutis studio profectam. Itaq. li-
 bētissime vnà cū his Venerabilibus fratribus suis sancte
 Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, hanc illorum fidei, obe-
 dientiæ, deuotionis testificationem amplectitur. Optat
 atq. orat, vt illorum exemplo, ceteri quoq. illarum insu-
 larum, totiusq. orbis Reges & Principes, omni idolorum
 cultu atq. errore abiecto, cognoscant Deum verum, &
 quem ille misit Iesum Christū. hæc est enim vita æterna.

Hisce peractis Consistorium dimissum. legati cum Summum Pontificem in ædes interiores de more deduxissent, ab Illustrissimo Cardinale S. Sixti (fratris filio summi Pontificis) amicitiae & honoris causa conuiuio primum excepti, dein ad ipsius Pontificis Max. priuatum ac familiare colloquium intromissi, multa cum eo de itinere, ac de religione per interpretes contulerunt. inde ad sancti Petri Basilicam adiere: ac sacris Apostolorum liminibus pie salutatis, sub vesperam honorifice domum reducti sunt.

F I N I S.

P I N I S

